

Plenarhandling

A8-0153/2016

26.4.2016

BETÄNKANDE

om ett könsperspektiv på fattigdom
(2015/2228(INI))

Utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män

Föredragande: Maria Arena

Föredragande av yttrandet (*):
Lynn Boylan, utskottet för sysselsättning och sociala frågor

(*) Förfarande med associerat utskott – artikel 54 i arbetsordningen

INNEHÅLL

	Sida
FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION	3
MOTIVERING.....	21
YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR SYSSELSÄTTNING OCH SOCIALA FRÅGOR(*)	22
YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR KULTUR OCH UTBILDNING	30
RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I DET ANSVARIGA UTSKOTTET	36
SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET ANSVARIGA UTSKOTTET	37

(*) Förfarande med associerat utskott – artikel 54 i arbetsordningen

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION

om ett könsperspektiv på fattigdom (2015/2228(INI))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artikel 2 och artikel 3.3 i fördraget om Europeiska unionen,
- med beaktande av artiklarna 8, 9, 151, 153 och 157 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
- med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt bestämmelserna om sociala rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män,
- med beaktande av FN:s konvention från 1979 om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor,
- med beaktande av Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och våld i hemmet (Istanbulkonventionen),
- med beaktande av EU:s tillväxtstrategi Europa 2020 och i synnerhet målet att minska antalet EU-medborgare som lever under de nationella fattigdomsgränserna med 25 % fram till 2020, vilket skulle innebära att över 20 miljoner människor lyfts ut ur fattigdom, samt behovet att fullt ut använda medlemsstaternas socialförsäkrings- och pensionssystem för att garantera ett lämpligt försörjningsstöd,
- med beaktande av kommissionens paket om sociala investeringar från 2013,
- med beaktande av Europeiska socialfondens lärandenätverk för jämställdhetsintegrering (GenderCop) och i synnerhet GenderCops arbetsgrupp om fattigdom och social integration,
- med beaktande av artikel 7 i förordningen om gemensamma bestämmelser för strukturfonderna 2014–2020,
- med beaktande av det årliga konventet 2014 om den europeiska plattformen mot fattigdom och social utestängning,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/54/EG av den 5 juli 2006 om genomförandet av principen om lika möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet (omarbetning),
- med beaktande av rådets direktiv 2010/18/EU av den 8 mars 2010 om genomförandet av det ändrade ramavtalet om föräldraledighet som ingåtts av BusinessEurope, UEAPME, ECPE och EFS och om upphävande av direktiv 96/34/EG,
- med beaktande av kommissionens färdplan ”En nystart för att hjälpa arbetande föräldrar att förena arbetsliv och privatliv” från augusti 2015,

- med beaktande av arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar av den 3 december 2015 med titeln ”Strategic engagement for gender equality 2016-2019” (Strategiskt samarbete för jämställdhet 2016–2019) (SWD (2015)0278),
- med beaktande av resultatet av FRA:s enkätundersökning rörande homosexuella, bisexuella och transpersoner i EU, vilket offentliggjordes den 17 maj 2013,
- med beaktande av sina resolutioner av den 13 oktober 2015 om kvinnor och fattigdom i Europeiska unionen¹ och av den 3 februari 2009 om icke-diskriminering grundad på kön och solidaritet mellan generationer²,
- med beaktande av sin ståndpunkt fastställd vid första behandlingen den 20 oktober 2010 inför antagandet av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/.../EU om ändring av direktivet om mammaledighet³,
- med beaktande av sin resolution av den 8 mars 2011 om fattigdom bland kvinnor i Europeiska unionen⁴,
- med beaktande av sin resolution av den 5 april 2011 om prioriteringar och utkast till en ny ram för EU-politiken för att bekämpa våld mot kvinnor⁵,
- med beaktande av sin resolution av den 13 september 2011 om situationen för kvinnor som närmar sig pensionsåldern⁶,
- med beaktande av sin resolution av den 25 oktober 2011 om situationen för ensamstående mödrar⁷,
- med beaktande av sin resolution av den 20 april 2012 om kvinnor och klimatförändringarna⁸,
- med beaktande av sin resolution av den 24 maj 2012 om tillämpning av principen om lika lön för manliga och kvinnliga arbetstagare för samma eller likvärdigt arbete⁹,
- med beaktande av sin resolution av den 6 februari 2013 om den 57:e sessionen i FN:s kvinnokommission: *Förebyggande och avskaffande av alla former av våld mot kvinnor och flickor*¹⁰,
- med beaktande av sin resolution av den 12 mars 2013 om den ekonomiska krisens inverkan på jämställdhet mellan könen och kvinnors rättigheter¹¹,

¹ EUT C 233 E, 28.9.2006, s. 130.

² EUT C 67 E, 18.3.2010, s. 31.

³ EUT C 70 E, 8.3.2012, s. 162.

⁴ EUT C 199 E, 7.7.2012, s. 77.

⁵ EUT C 296 E, 2.10.2012, s. 26.

⁶ EUT C 51 E, 22.2.2013, s. 9.

⁷ EUT C 131 E, 8.5.2013, s. 60.

⁸ EUT C 258 E, 7.9.2013, s. 91.

⁹ EUT C 264 E, 13.9.2013, s. 75.

¹⁰ EUT C 24 E, 22.1.2016, s. 8.

¹¹ Antagna texter, P7_TA(2013)0073.

- med beaktande av sin resolution av den 10 mars 2015 om jämställdheten mellan kvinnor och män i Europeiska unionen 2013¹,
 - med beaktande av sin resolution av den 9 juni 2015 om EU:s strategi för jämställdhet efter 2015²,
 - med beaktande av sin resolution av den 8 oktober 2015 om tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/54/EG av den 5 juli 2006 om genomförandet av principen om lika möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet³,
 - med beaktande av sin resolution av den 8 oktober 2015 om förnyelsen av EU:s handlingsplan för jämställdhet och kvinnors egenmakt i utvecklingssamarbetet⁴,
 - med beaktande av studien om ensamstående föräldrar och sysselsättning i Europa (Single parents and employment in Europe) som utförts på uppdrag av kommissionen och offentliggjordes i april 2014,
 - med beaktande av rapporten från utskottet för sysselsättning och sociala frågor om att nå målen för fattigdomsbekämpningen mot bakgrund av ökande utgifter för hushållen, och det bifogade yttrandet från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män,
 - med beaktande av artikel 52 i arbetsordningen,
 - med beaktande av betänkandet från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män samt yttrandena från utskottet för sysselsättning och sociala frågor och utskottet för kultur och utbildning (A8-0153/2016), och av följande skäl:
- A. Enligt de senaste uppgifterna från Eurostat är antalet kvinnor i fattigdom fortfarande högre än antalet män, med närmare 64,6 miljoner kvinnor jämfört med 57,6 miljoner män⁵. Detta visar att fattigdom påverkar kvinnor annorlunda än män. Kvinnor var särskilt utsatta för risken för fattigdom i EU-28 år 2014, då andelen var 46,6 % före sociala transfereringar och 17,7 % efter sådana transfereringar. Fattigdomen bland kvinnor varierar kraftigt mellan medlemsstaterna. Oavsett hur specifika riskgrupperna är – exempelvis äldre kvinnor, ensamstående kvinnor, ensamstående mödrar, lesbiska kvinnor, bisexuella kvinnor, transkvinnor eller kvinnor med funktionshinder – ligger fattigdomen bland invandrarkvinnor och kvinnor från etniska minoriteter på samma nivå i hela EU. 38,9 % av befolkningen och 48,6 % av ensamstående kvinnor i EU-28 klarar inte av oförutsedda utgifter. FN:s högkommissarie för mänskliga rättigheter rapporterar att kvinnor utgör majoriteten av världens fattigaste människor och att antalet kvinnor som lever i fattigdom på landsbygden har ökat med omkring 50 % sedan 1975, att kvinnor utför två tredjedelar av arbetstimarna i hela världen och producerar hälften av världens livsmedel, men bara erhåller 10 % av inkomsterna i världen och äger mindre än en procent av all egendom i världen.

¹ Antagna texter, P8_TA(2015)0050.

² Antagna texter, P8_TA(2015)0218.

³ Antagna texter, P8_TA(2015)0351.

⁴ Antagna texter, P8_TA(2015)0350.

⁵ http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=t2020_50&language=en

- B. Jämställdhet på arbetsmarknaden, som uppnås genom att öka det sociala och ekonomiska välbefinnandet, gynnar inte bara kvinnor utan ekonomin och samhället som helhet. Målet att uppnå jämställdhet mellan kvinnor och män går tillbaka till Romfördraget 1957.
- C. I FN:s konvention om barnets rättigheter och 2030-agendan för hållbar utveckling har regeringarna åtagit sig att sörja för att alla pojkar och flickor får fullständig grundläggande skolutbildning. Parlamentet organiserade ett evenemang under rubriken ”att stärka kvinnor och flickor genom utbildning” på internationella kvinnodagen i mars 2015. Både formell och informell utbildning bidrar starkt till att man kan komma tillrätta med marginalisering och diskriminering på flera grunder, genom att skapa dialog, öppenhet och förståelse mellan grupper och genom att stärka egenmakten för marginaliserade befolkningsgrupper.
- D. I tider av ekonomisk nedgång befinner sig de som redan löper risk för ett liv i fattigdom – vilka oftare är kvinnor – i en mer utsatt ställning på arbetsmarknader vad avser social trygghet, särskilt de som utsätts för diskriminering på flera grunder. Enligt EU:s hbt-undersökning löper lesbiska och transkvinnor en oproportionerligt stor risk att bli utsatta för diskriminering på grund av sin sexuella läggning eller könsidentitet, när det gäller sysselsättning (19 %), utbildning (19 %), boende (13 %) sjukvård (10 %) och tillgång till sociala tjänster (8 %). Detta leder till oproportionerligt stora risker för deras ekonomiska och sociala välfärd.
- E. Den åtstramningspolitik som begärts av kommissionen och genomförts av medlemsstaterna, utöver den ekonomiska krisen de senaste åren, har ökat ojämlikheten och påverkat kvinnor i synnerhet, förvärrat fattigdomen bland kvinnor och i allt högre grad uteslutit dem från arbetsmarknaden. Nätverket av offentliga tjänster och infrastruktur för omsorgen om barn, äldre och sjuka, och tillgången till kostnadsfria högkvalitativa offentliga tjänster av denna typ, har minskat.
- F. Familjer med en ensamstående förälder löper större risk för fattigdom eller social utestängning (49,8 % jämfört med 25,2% av genomsnittliga hushåll med underhållsberättigade barn, även om det finns stora skillnader mellan medlemsstater)¹. Enligt Eurostat utgjorde kvinnorna 56,6 % av hushållen med en ensamstående förälder under 2014. Fattigdom har en betydande inverkan på barns personlighetsutveckling och utbildning och kan få följder som varar livet ut. Utbildningsklyftorna mellan barn från olika socioekonomiska samhällsskikt har ökat (i elva länder finns det förskoleverksamhet och barnomsorg för endast 15 % av alla barn under tre år). Sannolikheten är mycket stor för att fattigdom överförs till fler generationer. Bristen på utbildning av tillräcklig kvalitet är en faktor som avsevärt ökar riskerna för barnfattigdom och barns sociala utestängning, och ett antal faktorer relaterade till familjelivet, såsom bristen på stabilitet, våld eller dåliga bostadsförhållanden, ökar avsevärt risken för skolavhopp.
- G. Många kvinnor som lever i landsbygdsområden är särskilt drabbade av fattigdom. De är varken registrerade på arbetsmarknaden eller registrerade som arbetslösa. Arbetslösheten bland kvinnor i landsbygdsområdena är synnerligen hög, och de som har

¹ Rädda Barnen, Child poverty and social exclusion in Europe, Bryssel, 2014, s. 14.

anställning har mycket låga löner. Kvinnor i landsbygdsområdena har begränsad tillgång till utbildning, tidig cancerdiagnos och hälso- och sjukvård i allmänhet.

- H. Ett liv på gränsen till fattigdom leder till social utestängning och brist på social delaktighet när det gäller tillgång till utbildning, rättvisa, livslångt lärande, primärvårdstjänster, anständigt boende, kost, vatten och energi, tillgång till och nyttjande av kultur och information, idrott och kollektivtrafik. Investeringar i åtgärder för att stödja kvinnor förbättrar också levnadsförhållandena för deras familjer, särskilt för barnen.
- I. Endast 11 % av mödrar i Europa vill vara anställda på heltid och 63 % av kvinnorna skulle vilja ha möjlighet att flexibelt utforma sina arbetstider för att anpassa dem till sina familjeförpliktelser¹.
- J. Lönegapet mellan könen ligger på 16,3 % och det är också vanligare att kvinnor har atypiska och osäkra former av anställningsavtal (arbetsavtal där antalet arbetstimmar ej avtalats, tillfälliga anställningar, vikariat, deltid). Dessa osäkra kontrakt utsätter kvinnor i högre grad för fattigdom och leder till en klass bestående av fattiga förvärvsarbetande.
- K. Kvinnor som har för avsikt att starta ett företag har mycket ofta svårt att få tillgång till kredit på grund av att traditionella finansiella mellanhänder är ovilliga att bevilja lån, eftersom de anser att kvinnliga företagare är mer utsatta för risker och mindre benägna att låta sina företag växa och att göra lönsamma investeringar.
- L. Kvinnor utför ofta hushållsnära tjänster och deras anställningar hamnar vanligtvis utanför den nationella arbetslagstiftningen. Framför allt papperslösa kvinnor löper risk för att sysselsättas och exploateras inom denna bransch.
- M. Kvinnor tar oftare än män ansvar för vården av äldre eller sjuka familjemedlemmar och barn. De avbryter oftare sin yrkeskarriär, vilket leder till lägre deltagande och långa perioder av inaktivitet på arbetsmarknaden. Risken för att hamna i fattigdom minskar genom inrättandet av överkomliga högkvalitativa sociala tjänster och institutioner för förskoleverksamhet och barnomsorg eller för andra personer i beroendeställning, såsom äldre. Endast några få medlemsstater har nått eller överträffat Barcelonamålen, vilket måste anses vara en nödvändighet för att kunna uppnå en jämlik ansvarsfördelning mellan vårdgivare.
- N. För att få bukt med feminiseringen av fattigdomen är det mot bakgrund av fattigdomens generationsövergripande aspekter av avgörande betydelse att ta itu med situationen för flickor och unga kvinnor som utsätts för socialt utanförskap och fattigdom.
- O. För hela EU-27 riskerar 34 % av ensamstående mödrar i aktiv ålder fattigdom jämfört med 17 % när det gäller andra familjer i aktiv ålder med barn.
- P. Klyftan i fråga om pensionsrättigheter uppgår till i genomsnitt 39 % som en följd av det ihållande ojämlikheterna vad avser löner och tillgång till sysselsättning, diskriminering, samt lönegapet mellan kvinnor och män på arbetsmarknaden. Skillnaden mellan pensionsbeloppen utgör ett hinder för kvinnors ekonomiska oberoende och är en av

¹ Resultat av studien Survey of Mothers in Europe 2011, Mouvement Mondial des Mères-Europe.

anledningarna till att kvinnorna hamnar under fattigdomsgränsen när de blir äldre. Åtgärder behövs för att garantera kvinnor lika tillgång till adekvata pensionssystem. Pensionsklyftan minskade mellan 2006 och 2012 i de medlemsstater där direktiv 2006/54/EG¹ genomfördes.

- Q. Den ökade risken för fattigdom är nära kopplad till budgetnedskärningarna som påverkar utbildning, sociala trygghetssystem och omsorgstjänster. Kvinnorna och barnen har drabbats hårdast av krisen och de åtstramningsåtgärder som vidtagits i många europeiska länder.
- R. Kvinnor är en avgörande kraft för ekonomisk och social utveckling, och en god utbildning är en av de mest effektiva av de tillgängliga strategierna för framgång på arbetsmarknaden och för att bryta sig ut ur fattigdomscirkeln. Den omfattande ekonomiska bördan för icke-fri utbildning, med tanke på de direkta och indirekta kostnader som är involverade, är ett avgörande hinder för människor i fattigdom att skaffa sig bättre kvalifikationer. Flickor får bättre resultat än pojkar i skolan men de förhindras ofta från att överföra denna framgång inom utbildningen till yrkeslivet på grund av påtryckningar inom familjen och annan påverkan.
- S. Mobbning har mycket stor inverkan på skolresultaten, och dess psykologiska effekter och inverkan på resultaten skiljer sig åt mellan pojkar och flickor.
- T. Samhällets stereotyper har sin grund i patriarkatet och tvingar kvinnan till en underordnad roll i samhället, vilket bidrar till en feminisering av fattigdomen. Dessa stereotyper utvecklas redan i barndomen och märks av såväl i valen av utbildning som i valen på arbetsmarknaden. Kvinnorna begränsas alltför ofta till ”kvinnovänliga” befattningar som fortfarande inte är tillräckligt välavlönade och kvinnorna är fortfarande underrepresenterade inom vissa områden som matematik, naturvetenskap, näringsliv, IKT och teknik, samt på ledande positioner. Dessa stereotyper i kombination med att mansdominerade sektorer är normgivande vid lönesättning leder till könsdiskriminering.
- U. Det förekommer brister avseende beskrivningen av begreppet ”hushåll” när det gäller både datainsamling och beskattning eftersom den förutsätter att alla hushållets medlemmar har samma inkomst och fördelar resurserna jämlikt mellan sig. Andra parametrar än ”hushåll” används sällan när inkomstskillnader undersöks. Inom begreppet ”hushåll” beaktar man i utformningen av strategier inte kvinnors situation i fråga om inkomst eller skatteplikt.
- V. Europa 2020-strategin, som syftar till att göra EU till en smart och hållbar ekonomi för alla, innehåller ambitiösa mål, som exempelvis en sysselsättningsgrad på 75 % och en minskning av det antal människor som drabbas eller hotas av fattigdom och social utestängning med minst 20 miljoner fram till 2020. Målen i strategin omfattar också att antalet elever som lämnar skolan i förtid ska minska till under 10 %.
- W. Ett av målen i Europa 2020-strategin är att 40 % i åldersgruppen 30–34 ska genomgå universitetsutbildning, jämfört med dagens genomsnitt på 37,9 %. Genomsnittet för kvinnor ligger högre, med 42,3 %, medan siffran är 33,6 % för män.

¹ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/547546/EPRS_STU\(2015\)547546_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/547546/EPRS_STU(2015)547546_EN.pdf), s. 11

- X. Det krävs betydande ny politisk drivkraft för att nå målen för fattigdomsbekämpning i Europa 2020-strategin, såsom ett av de fem mätbara målen. Dessa mål kan inte nås om inte politiken för fattigdomsbekämpning innehåller en tydlig jämställdhetsdimension, tillsammans med antagandet av nationella strategier för att skydda i synnerhet kvinnor från risken för fattigdom.
- Y. Fattigdom och socialt utanförskap samt kvinnors ekonomiska beroendeställning kan vara faktorer som förvärrar våldet mot kvinnor, men även tvärtom, eftersom våld har följder för kvinnors hälsa och ofta leder till arbetslöshet, hemlöshet, social utestängning och fattigdom. Detta innebär en oproportionerlig risk att bli föremål för människohandel och sexuellt utnyttjande. Dessutom är många kvinnor som utsätts för detta våld tvungna att fortsätta att bo tillsammans med gärningsmannen eftersom de är ekonomiskt beroende.
- Z. Jämställdhet mellan kvinnor och män är ett instrument i kampen mot fattigdom bland kvinnor eftersom den har en positiv inverkan på produktiviteten och den ekonomiska tillväxten och leder till ökad delaktighet på arbetsmarknaden för kvinnor, vilket i sin tur medför ett flertal sociala och ekonomiska fördelar.

Fattigdom och balans mellan arbete och privatliv

1. Europaparlamentet understryker den mycket viktiga roll som offentliga tjänster av hög kvalitet spelar i kampen mot fattigdom, särskilt för kvinnors fattigdom, eftersom kvinnor är mer beroende av sådana tjänster.
2. Europaparlamentet understryker behovet av att män måste uppmuntras och stimuleras till att främja jämställdhet inom alla områden och på alla nivåer på arbetsmarknaden.
3. Europaparlamentet anser att medlemsstaterna bör prioritera att behandla frågan om att förena privatlivet med arbetslivet genom att införa familjevänliga arbetsvillkor, såsom flexibla arbetstider och möjlighet till distansarbete. Parlamentet noterar att bristen på överkomlig och högkvalitativ barnomsorg, omsorg om personer i beroendeställning och äldre, särskilt daghem, förskolor och särskilda omsorgsboenden, bidrar till social utestängning, skillnaderna i sysselsättning mellan könen, lönegapet och den därtill kopplade pensionsklyftan. Parlamentet understryker att lika tillgång till kostnadsfri förskoleverksamhet och överkomlig omsorg samt formell, informell och icke-formell utbildning och stödtjänster för familjer är av central betydelse för att uppmuntra kvinnor att ta sig in på arbetsmarknaden, garantera lika möjligheter och bryta fattigdomscirkeln, eftersom detta hjälper kvinnor att bli självständiga och skaffa sig de kvalifikationer som är till nytta för att få anställning.
4. Europaparlamentet beklagar djupt den åtstramningspolitik som tillämpas av EU som, tillsammans med den ekonomiska krisen, bidrar till att öka fattigdomen, särskilt bland kvinnor.
5. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att utveckla och använda tillgängliga politiska och finansiella instrument, bland annat paketet om sociala investeringar, för att uppnå Barcelonamålen. Parlamentet begär i detta sammanhang att Europeiska socialfonden (ESF) och Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) optimeras, att inrättandet av offentlig och privat infrastruktur för barnomsorg och stöd

för barn och andra personer i beroendeställning prioriteras i samband med sociala investeringar och Efsi-förordningen, samt att den flexibla mekanism som infördes inom ramen för stabilitets- och tillväxtpakten utnyttjas för finansiering av förskoleverksamhet och barnomsorg. Parlamentet föreslår att kommissionen fördelar särskilda resurser, inom ramen för en mekanism för samfinansiering, för att främja stimulansåtgärder för specifika områden som saknar strukturer för förskoleverksamhet och barnomsorg och där sysselsättningsgraden för kvinnor är extremt låg.

6. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att genomföra en politik som skyddar, uppgraderar och främjar kostnadsfria högkvalitativa offentliga tjänster, framför allt inom hälsa, utbildning, social trygghet och rättsväsende. Parlamentet understryker att det är avgörande att de offentliga tjänsterna har de ekonomiska och mänskliga resurser som krävs för att nå målen.
7. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att vidta nödvändiga åtgärder för att främja möjligheten att förena arbetsliv och privatliv så att kvinnor, särskilt de som löper allra störst risk att hamna i fattigdom, får möjlighet att fortsätta att yrkesarbeta på heltid eller, om de föredrar det, får tillgång till deltidsarbete eller arbete med flexibla arbetstider.
8. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i nära samarbete med medlemsstaterna ta ett övergripande och fullständigt rättsligt initiativ för att tillgodose mammors och pappors behov av olika typer av ledigheter, nämligen mamma-, pappa- och föräldraledighet samt ledighet för vård av anhörig, för att framför allt männen ska stödjas i sin aktiva papparoll, för att möjliggöra en mer jämlik fördelning av familjeansvaret och för att kvinnor på detta sätt ska få möjligheter att delta på arbetsmarknaden på lika villkor, vilket stärker kvinnornas ekonomiska oberoende. Parlamentet konstaterar att vissa medlemsstater redan har lagstiftat på området och överträffar unionslagstiftningen. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att överväga lagstiftning som skyddar eller förbättrar rättigheterna till mamma-, pappa- och föräldraledighet. Parlamentet understryker att 2010 var endast 2,7 % av de personer som använder sin rätt till föräldraledighet män, vilket visar på behovet av konkreta åtgärder till förmån för individuella och icke överförbara rättigheter till föräldraledighet på generösast möjliga grund.
9. Europaparlamentet upprepar sin besvikelse över att man har dragit tillbaka direktivet om mammaledighet efter många års arbete med att bryta dödläget och på så sätt garantera ett bättre skydd för Europas invånare. Parlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram ett nytt förslag och att respektera parlamentets ståndpunkt att öka den nuvarande minsta garanterade mammaledigheten från 14 till 20 veckor med full lön och att rätten till betald pappaledighet bör göras obligatorisk. Parlamentet anser att särskilda åtgärder måste vidtas i alla medlemsstater för att förbättra balansen mellan arbete och privatliv för kvinnor. Parlamentet uppmanar kommissionen att införliva en mer kraftfull social dimension och jämställdhetsmål på sysselsättningsområdet i den europeiska planeringsterminen.
10. Europaparlamentet välkomnar förslaget att införa ledighet för vård av anhörig, som föreskrivs i kommissionens färdplan ”En nystart för att hjälpa arbetande föräldrar att förena arbetsliv och privatliv”.

11. Europaparlamentet efterlyser en utveckling mot en individualisering av rättigheter när det gäller social jämställdhetspolitik.

Fattigdom och sysselsättning

12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att genomföra en politik som främjar kvinnors sysselsättning och en integration på arbetsmarknaden av socialt marginaliserade kvinnogrupper, med avseende på målen i Europa 2020-strategin, för att stärka och förbättra utbildning, och att investera mer i fortbildning och informationskampanjer och se till att det är kvalifikationer som styr i den efterföljande integrationen av kvinnor på arbetsmarknaden, med fokus på livslångt lärande, eftersom det ger kvinnor de färdigheter de behöver för att få tillgång till högkvalitativa arbeten och ger dem tillgång och möjlighet till omskolning på den ständigt föränderliga arbetsmarknaden. Parlamentet uppmanar till ökad marknadsföring av vetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik riktad mot unga flickor för att tidigt komma till rätta med befintliga utbildningsstereotyper och bekämpa långsiktiga klyftor i sysselsättning och lön. Parlamentet uppmanar till utveckling av högkvalitativa offentliga omsorgstjänster till en överkomlig kostnad, flexibla men inte osäkra arbetstider, vilket gynnar både kvinnor och män, samt åtgärder för bekämpning av segregationen mellan män och kvinnor uppdelat efter yrken och sektorer, däribland inom företagsvärlden och i ledande positioner.
13. Europaparlamentet betonar att tillgång till kredit samt finansiella tjänster och råd är av avgörande betydelse för att genom entreprenörskap stärka kvinnor som utsätts för socialt utanförskap, och öka deras representation i sektorn. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att vidta effektiva åtgärder för att öka tillgången till finansiering för kvinnor som vill starta egna företag eller investeringsprojekt, samt att främja kvinnligt företagande eftersom det bidrar till den allmänna ekonomiska och sociala utvecklingen, att underlätta tillgång till krediter, även genom mikrokreditinstrument, i synnerhet med avseende på sårbara kvinnor som utsätts för diskriminering på flera olika grunder, samt att utveckla och utvidga programmen för egenföretagare på ett sätt som inte skapar osäkerhet. Parlamentet understryker i detta sammanhang vikten av att dela med sig av och främja bästa praxis, mentorskap, kvinnliga förebilder och annat stöd för arbetslösa kvinnor.
14. Europaparlamentet betonar nödvändigheten att reformera politiken på de makroekonomiska, sociala och arbetsmarknadsmässiga områdena genom att samordna dessa med jämställdhetspolitiken för att garantera ekonomisk och social rättvisa för kvinnor, ompröva de metoder som används för att bestämma fattigdomsgrad och utveckla strategier för att främja en rättvis fördelning av välstånd, garantera en minimiinkomst och rimliga löner och pensioner och skapa fler arbetstillfällen av hög kvalitet, med rättigheter, för kvinnor, samt möjliggöra för kvinnor och flickor att dra nytta av offentliga tjänster av hög kvalitet, bland annat när det gäller att minska skillnaderna mellan könen när det gäller förbättring av sociala tjänster.
15. Europaparlamentet konstaterar att kvinnor oftare är anställda i osäkra och lågavlönade arbeten och under anställningsformer som skiljer sig från standarden. Parlamentet noterar att en annan aspekt av otrygga anställningar är omfattningen av det ofrivilliga deltidsarbetet, som bidrar till fattigdomsriskerna och har stigit från 16,7 % till 19,6 % av

den totala sysselsättningen. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att öka sina insatser mot odeklarerat arbete, osäkra anställningsförhållanden och missbruket av atypiska anställningsformer, däribland nolltidskontrakt som förekommer i vissa medlemsstater. Parlamentet framhåller den stora mängden odeklarerat arbete som utförs av kvinnor, vilket har en negativ inverkan på kvinnors inkomst och socialförsäkringskydd samt på EU:s BNP. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att överväga att genomföra Internationella arbetsorganisationens (ILO) rekommendationer som avser att minska omfattningen osäkra anställningar¹, exempelvis genom att analysera och begränsa de fall där otrygga kontrakt kan utnyttjas och den tid arbetstagare kan anställas på flera på varandra följande kontrakt av denna typ, varefter de måste få valet att anställas enligt fast kontrakt.

16. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att övervaka rättigheterna för kvinnliga arbetstagare, som i allt högre grad arbetar inom lågavlönade arbeten och utsätts för diskriminering.
17. Europaparlamentet påpekar att det finns nya kategorier av kvinnor som lever i fattigdom, som består av unga yrkesutövande kvinnor, särskilt i vissa medlemsstater vilkas skattepolitik inte tar hänsyn till svårigheterna för dessa kategorier, och som därför dömer en stor del av unga kvinnliga akademiker till ett osäkert arbetsliv och en inkomst som sällan lyckas höja sig över fattigdomsgränsen ("de nya fattiga").
18. Europaparlamentet uppmanar återigen kommissionen att se över aktuell lagstiftning för att överbrygga lönegapet och pensionsklyftan mellan män och kvinnor. Parlamentet noterar att åtgärder avsedda att öka löneinsynen är av avgörande betydelse för att överbrygga lönegapet mellan könen, och uppmanar medlemsstaterna att genomföra kommissionens rekommendation av den 7 mars 2014 om stärkande av principen om lika lön för kvinnor och män genom bättre insyn, däribland genom omvändande av bevisbördan när det gäller att bemöta könsdiskriminering på arbetsplatsen.
19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att genomföra en studie om hur förfaranden för officiellt erkännande av en persons könsbyte, eller avsaknad av sådana förfaranden, påverkar transpersoners ställning på arbetsmarknaden, särskilt deras möjligheter att få anställning, lönenivå, karriärutveckling och pensioner.
20. Europaparlamentet anser att man snarast bör ta fram en definition på EU-nivå av likvärdigt arbete, som tar hänsyn till rättspraxis från domstolen, i syfte att säkerställa att faktorer som arbetsvillkor, det ansvar som anförtros arbetstagarna och det berörda arbetets fysiska eller mentala krav beaktas. Parlamentet anser att man snarast bör ta itu med frågan om lika lön för "likvärdigt arbete" i olika sektorer så att en bredare tolkning kan tillämpas för att täcka skillnaderna i lön för arbete som kanske inte tycks jämförbart till att börja med, till exempel sjukvårdssektorn jämfört med tillverkningssektorn.
21. Europaparlamentet noterar med oro att kvinnor ofta erhåller en pension som nätt och jämt överstiger existensminimum på grund av olika orsaker såsom att de har avbrutit eller upphört med sitt yrkesarbete för att ta hand om familjen, huvudsakligen har varit deltidsanställda under hela yrkeslivet eller har arbetat oavlönade i makens företag,

¹ Internationella arbetsorganisationen, Policies and regulations to combat precarious employment, 2011.

framför allt inom sektorerna handel och jordbruk, utan lön och utan att betala in socialförsäkringsavgifter.

22. Europaparlamentet välkomnar det faktum att kommissionen anser att ”lika lön för likvärdigt arbete” är ett av de viktigaste områdena för åtgärder i sin nya jämställdhetsstrategi. Parlamentet beklagar dock djupt att kommissionen endast offentliggjorde ett arbetsdokument från kommissionens avdelningar och därmed nedgraderade sin jämställdhetsstrategi till ett internt dokument. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att anta ett meddelande för en ”Ny strategi för jämställdhet och kvinnors rättigheter efter 2015”, så att målen och de politiska åtgärderna i strategin kan genomföras på ett effektivt sätt.
23. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att se till att alla som har gjort ett tillfälligt avbrott i sin yrkesverksamhet för att uppfostra barn eller ta hand om äldre ska kunna återintegreras på arbetsmarknaden eller återgå till den tidigare anställningen och kunna bli befordrade.
24. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att genomföra en konsekvensanalys om systemen för minimilön i EU och beakta ytterligare åtgärder som tar hänsyn till varje medlemsstats ekonomiska och sociala förhållanden samt en bedömning av huruvida systemen gör det möjligt för hushållen att uppfylla grundläggande personliga behov. Parlamentet uppmanar kommissionen att utifrån detta utvärdera olika möjligheter och medel för att tillhandahålla en tillräcklig minimilön över fattigdomsgränsen på 60 % av den nationella medianlönen i alla medlemsstater i enlighet med nationell praxis och tradition, samtidigt som medlemsstaternas enskilda egenskaper respekteras i syfte att stödja den sociala konvergensen i hela EU. Parlamentet uppmanar återigen medlemsstaterna att införa en nationell minimipension som ej får understiga fattigdomsgränsen.
25. Europaparlamentet noterar att pensionerade kvinnor är den mest utsatta gruppen och ofta lever i eller riskerar fattigdom. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att hantera frågan om att minska pensionsklyftan mellan kvinnor och män som ett ekonomiskt mål. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att reformera pensionssystemen med målet att säkra lämpliga pensioner för alla i syfte att undanröja pensionsklyftan. Parlamentet anser att instrumenten för att ta itu med pensionsklyftan omfattar justering av pensionssystemen för att säkerställa jämställdhet, justering av utbildning, yrkesrådgivning, system för föräldraledighet och andra tjänster till stöd för föräldraskap. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att överväga tillhandahållandet av delade pensionsrättigheter i händelse av skilsmässa och hemskillnad, i linje med subsidiaritetsprincipen. Parlamentet noterar att tjänstepensionssystemen i allt större utsträckning sköts de enligt försäkringsprinciper och att detta kan leda till en mängd skillnader i fråga om socialt skydd¹. Parlamentet betonar att Europeiska unionens domstol har klargjort att tjänstepension ska betraktas som lön och att principen om likabehandling därför ska gälla även i tjänstepensionssystem.

¹ http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/conference_sept_2011/dgjustice_oldagepensionspublication3march2011_en.pdf.

Fattigdom: allmänna rekommendationer

26. Europaparlamentet konstaterar att människor som lever i otrygghet ofta betalar en högre kostnad per enhet jämfört med mer välbärgade människor för samma varor och tjänster som är nödvändiga för deras sociala och ekonomiska överlevnad, i synnerhet när det gäller telekommunikationer, energi och vatten. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att ha ett nära samarbete med leverantörer och operatörer när det gäller utvecklingen av system för socialbidrag och prissättning som gynnar de som har det sämst ställt, i synnerhet i fråga om vatten- och energiförsörjning för att undanröja energifattigdomen bland hushållen.
27. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att inte rekommendera omorganisationer och nedskärningar i medlemsstaternas departement eller främja större flexibilitet i anställningsförhållanden eller privatiseringar i den offentliga sektorn, eftersom detta otvivelaktigt har försvagat arbetarnas sociala rättigheter och blivit särskilt kännbara bland kvinnor.
28. Europaparlamentet upprepar utbildningens roll i att bekämpa könsbaserade stereotyper, stärka kvinnors och flickors egenmakt i sociala, ekonomiska, kulturella och politiska sammanhang och inom vetenskapliga karriärer, samt när det gäller att bryta fattigdomscykeln genom inkludering av kvinnor i sektorer där de har varit underrepresenterade, såsom vetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och företagande, och uppmanar kommissionen att införa yrkesutbildningsmål för kvinnor i sina landsspecifika rekommendationer. Parlamentet betonar den roll som icke-formell utbildning spelar. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att inbegripa investeringar i flickors och kvinnors utbildning med målet att öka deras potential, som en integrerad del av deras ekonomi och återhämtningsplaner. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att arbeta för att hjälpa unga kvinnor i övergången från formell utbildning till arbetsmarknaden. Parlamentet betonar behovet av att alla utbildningsinstitutioner förmedlar demokratiska värderingar för att uppmuntra till tolerans, aktivt medborgarskap, socialt ansvar och respekt för det motsatta könet samt för minoriteter och religiösa grupper. Parlamentet pekar på vikten av idrott och fysisk träning när det gäller att undanröja förutfattade meningar och stereotyper och deras potentiella värde som ett sätt för socialt utsatta ungdomar att få ordning på sina liv igen.
29. Europaparlamentet uttrycker oro över att kvinnor med barn diskrimineras på arbetsplatsen på grund av att de är mammor och inte på grund av att deras arbetsprestation är underlägsen kollegornas. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att aktivt främja en positiv bild av mammor på arbetsplatsen och att motverka tendensen att mammor missgynnas, något som påvisats i flera undersökningar.
30. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att se till att strukturfonder, i synnerhet ESF, men även Efsi, används för att förbättra utbildningen i syfte att förbättra tillträdet till arbetsmarknaden och bekämpa arbetslöshet, fattigdom och sociala utestängning bland kvinnor. Parlamentet framhåller att den tjugoprocentiga andelen av ESF som anslagits till åtgärder för social inkludering och projekt för social innovation skulle kunna användas mer aktivt för att stödja initiativ, exempelvis småskaliga lokala projekt, som är inriktade på att stärka kvinnor som lever i fattigdom och social utestängning. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna med kraft att

genomföra fler informationskampanjer om möjligheterna att delta i EU-finansierade projekt.

31. Europaparlamentet efterlyser finansieringsmekanismer som stimulerar till jämlik representation på områden där det för närvarande råder obalans mellan könen. Det behövs könsuppdelad statistik för att bättre klargöra situationen för flickor, pojkar, män och kvinnor och för att på så sätt kunna reagera mer effektivt på situationer där obalans råder. Parlamentet uppmanar kommissionen att ta fram köns- och åldersuppdelad statistik om deltagande i europeiska program för rörlighet i utbildningen, t.ex. Erasmus+, Kreativa Europa och Ett Europa för medborgarna.
32. Europaparlamentet påminner i synnerhet om rätten för migrerande barn och flyktingbarn, såväl pojkar som flickor, att ha tillgång till utbildning, en prioritering i europeiska samhällen. Parlamentet betonar därför att man, mot bakgrund av att flyktingkrisen inte visar några tecken på att avta, omgående bör vidta utbildningsåtgärder för migranter både på EU-nivå och nationellt. Parlamentet betonar att utbildning är nyckeln till integration och anställbarhet och att ytterligare kulturell segregering och fördjupade sociala klyftor kan bli resultatet om de nationella utbildningssystemen inte klarar att leva upp till denna utmaning. Parlamentet påpekar att tillgång till utbildning, i såväl flyktingläger som mottagande kommuner, som uppfyller kvalitetskraven och kompletteras med språkligt och psykologiskt stöd, inte får undergrävas av byråkratiska och administrativa problem som har att göra med erkännande av flyktingstatus.
33. Europaparlamentet lyfter fram det bidrag som kommer från frivilligorganisationer och tjänstesektorn på det här området och uppmanar medlemsstaterna att stödja deras insatser. Parlamentet påminner om att det till stor del är kvinnor som arbetar med frivillig undervisning och andra aktiviteter och som bär upp och förbättrar utbildningsmöjligheterna för till exempel flyktingar och fattiga barn.
34. Europaparlamentet poängterar att effekterna av barns fattigdom och sociala utestängning kan hålla i sig hela livet och leda till fattigdom i flera generationer. Parlamentet understryker att risken för fattigdom och social utestängning bland barn i alla medlemsstater är starkt kopplad till deras föräldrars, särskilt moderns, utbildningsnivå, till föräldrarnas situation på arbetsmarknaden och deras sociala situation, samt till de stödformer för familjer som erbjuds av medlemsstaterna. Parlamentet rekommenderar medlemsstaterna att säkerställa att alla barn och ungdomar har tillgång till högkvalitativ kostnadsfri offentlig utbildning i alla åldrar, även i förskoleåldern. Parlamentet betonar den roll som utbildningsrådgivning spelar för barn vad avser att göra det möjligt för dem att nå sin fulla potential. Parlamentet betonar behovet av att stödja, med riktade program, den pågående utbildningen för tonårsmödrar, vars skolavhopp är ett första steg mot fattigdom. Parlamentet framhåller behovet av att införa ett övergripande åtgärds paket för att komma till rätta med barns fattigdom och för att främja barns välfärd på grundval av tre pelare, nämligen tillgång till tillräckliga resurser och förening av arbetsliv och familjeliv, tillgång till tjänster av god kvalitet, och barns deltagande i beslut som påverkar dem, och i kultur-, fritids- och idrottsverksamhet. Parlamentet upprepar behovet av att information görs lätt tillgänglig på jämlik grund, i synnerhet på områdena social trygghet, vuxenutbildning, sjukvård och tillgängligt ekonomiskt stöd.

35. Europaparlamentet understryker att bristen på erkännande av hbti-familjer i många medlemsstater leder till lägre inkomster och högre utgifter för hbti-personer, vilket ökar risken för fattigdom och socialt utanförskap. Parlamentet anser att lagstiftning om likabehandling är ett ytterst viktigt instrument för bekämpning av fattigdom som en följd av marginalisering och diskriminering av sexuella minoriteter och könsminoriteter. Parlamentet uppmanar i detta avseende rådet att anta förslaget från 2008 till ett direktiv om genomförande av principen om likabehandling av personer oavsett religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning. Parlamentet uppmanar vidare till ett förbud för diskriminering på grund av könsidentitet, som uttryckligen bör inkluderas i eventuella framtida ändringar av jämställdhetsdirektiven. Parlamentet är bekymrat över att medvetenheten om rättigheter och medvetenheten om organ och organisationer som erbjuder stöd till offer för diskriminering är låg. Parlamentet uppmanar i detta avseende kommissionen att noggrant övervaka effektiviteten vad avser de nationella organen och förfarandena för klagomålshantering.
36. Europaparlamentet uppmanar till att fullt ut genomföra direktiv 2006/54/EG om genomförandet av principen om lika möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet, samt att det ses över och ett krav på företag att utarbeta åtgärder eller planer för jämställdhet införs, inklusive insatser för mindre segregering, utveckling av lönesystem och åtgärder för att stödja kvinnors yrkesliv.
37. Europaparlamentet bekräftar på nytt vikten av ekonomisk och finansiell utbildning i tidig ålder, eftersom denna har visat sig förbättra det ekonomiska beslutsfattandet senare i livet, inklusive när det gäller att hantera utgifter och inkomster. Parlamentet rekommenderar utbyte av bästa praxis och främjande av sådana utbildningsprogram som riktar sig till kvinnor och flickor i utsatta och marginaliserade befolkningsgrupper som är drabbade av fattigdom och socialt utanförskap.
38. Europaparlamentet noterar att frånvaron av en partners inkomst kan vara en viktig bidragande orsak till fattigdomsfällan och till kvinnors sociala utestängning. Parlamentet framhåller den ofta osäkra situationen för änkor och för frånskilda kvinnor och ensamstående mödrar till vilka domare har beviljat vårdnaden om barn och för vilka ett lämpligt underhållsbidrag bör fastställas. Parlamentet konstaterar att ensamstående mödrar riskerar att hamna i fattigdom på grund av uteblivna underhållsbidrag. Parlamentet understryker att det faktum att frånskilda kvinnor ofta diskrimineras och hamnar i fattigdom, och att detta är ett tecken på att kvinnor ännu inte är helt ekonomiskt oberoende, vilket visar på behovet av ytterligare åtgärder på arbetsmarknaden och av att överbrygga lönegapet mellan könen.
39. Europaparlamentet betonar att skattepolitiken påverkar jämställdheten. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att främja en bästa praxis på skattepolitikens område som beaktar de jämställdhetsmässiga konsekvenserna och främjar jämställdhet, särskilt i fråga om hushållens inkomstbeskattning, som ibland kan innebära att låginkomsttagare betalar högre skatt, däribland moms, men även genom att införa sänkt moms för varor som är oundgängliga för kvinnor, såsom tamponger.
40. Europaparlamentet betonar att datainsamling om hushållens utgifter och inkomster måste kompletteras av individualiserade uppgifter för att förklara ojämställdhet inom hushållen.

41. Europaparlamentet betonar att den makroekonomiska politiken måste vara förenlig med social jämställdhetspolitik och inbegripa ett starkt jämställdhetsperspektiv. Parlamentet upprepar att finansinstitutioner såsom ECB och de nationella centralbankerna måste ta de sociala följderna med i beräkningarna, inklusive inverkan på ojämställdheten, när de utarbetar modeller och träffar beslut om makroekonomisk penningpolitik eller politik rörande finansiella tjänster.
42. Europaparlamentet upprepar sitt stöd för initiativet om att utforma en referensbudget som riktlinje och uppmanar kommissionen att ta könsspecifika hänsyn vid dess utformning, däribland ojämställdhet inom hushållen.
43. Europaparlamentet hävdar återigen behovet av att utföra forskning om kvinnors hemlöshet och dess orsaker och drivkrafter, eftersom detta fenomen inte framträder tydligt nog i de befintliga uppgifterna. Parlamentet noterar att könsspecifika faktorer som bör beaktas är bland annat könsbaserat ekonomiskt beroende, tillfälligt boende och undvikande av sociala tjänster.
44. Europaparlamentet betonar att våld mot kvinnor fortfarande utgör ett betydande problem i EU, och att det finns en akut behov av att involvera förövarna i insatser för att bekämpa våldet mot kvinnor oberoende av deras ålder, utbildning, inkomstnivå och sociala ställning, och att dess inverkan på risken för marginalisering, fattigdom och social utestängning alltjämt ökar. Parlamentet noterar att kvinnors ekonomiska oberoende spelar en avgörande roll för deras förmåga att undfly situationer där de utsätts för könsbaserat våld i hemmet genom att vidta proaktiva åtgärder. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna och regionala och lokala myndigheter att inrätta sociala trygghetssystem som säkerställer sociala rättigheter för de kvinnor som fallit offer för våld i någon form, oavsett om det är våld i hemmet, människohandel eller prostitution, och att vidta åtgärder för att underlätta deras återinträde på arbetsmarknaden, samt att därvid utnyttja instrument såsom ESF. Parlamentet understryker behovet av en ökning av tillgängligheten på information när det gäller rättsliga tjänster för våldsoffer.
45. Europaparlamentet betonar att det är nödvändigt att konsekvent bekämpa våld i hemmet, i synnerhet mot kvinnor. Parlamentet noterar att kvinnors ekonomiska oberoende spelar en avgörande roll för deras liv och deras förmåga att undfly situationer där de utsätts för våld i hemmet, och att kvinnor som har utnyttjat sin rätt till betald ledighet löper risk att mista sina jobb och sitt ekonomiska oberoende. Parlamentet noterar att Australien och USA nyligen infört ledighet vid våld i hemmet, vilket har gett många arbetstagare anställningsskydd när de hanterar konsekvenserna av våld i hemmet, till exempel genom att ge de berörda personerna möjlighet att avsätta tid för läkarbesök och domstolsbesök och andra förfaranden som de ställs inför i sådana situationer. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att undersöka genomförbarheten hos och de möjliga följderna av att införa ett system för betald ledighet för personer som fallit offer för våld i hemmet där avsaknaden av betald ledighet utgör ett hinder för offren att behålla sin anställning samtidigt som deras personliga integritet skyddas. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att införa ytterligare åtgärder för att öka medvetenheten om problemet med våld i hemmet och att hjälpa offren för sådant våld, att främja bättre kunskaper om och försvar av deras rättigheter och att skydda deras ekonomiska oberoende.

46. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning till EU och dess medlemsstater att signera och ratificera Istanbulkonventionen och uppmanar till ett skyndsamt initiativ för att införa ett EU-direktiv om bekämpning av våld mot kvinnor. Parlamentet uppmanar återigen kommissionen att lägga fram en europeisk strategi mot könsrelaterat våld, att införa ett Europaår mot könsrelaterat våld, och att vidta ytterligare lagstiftningsåtgärder för att definiera sådant våld som en konkret brottslig handling som är nära besläktad med hatbrott.
47. Europaparlamentet anser att det finns ett behov av förebyggande arbete för att få bukt med våld mot kvinnor genom att rikta in sig på normer som glorifierar våld. Parlamentet understryker att de stereotyper och strukturer som utgör grundvalen för mäns våld mot kvinnor måste bekämpas genom förebyggande åtgärder genom kampanjer och ständig utbildning om machokulturer på nationell nivå.
48. Europaparlamentet påpekar att nya tekniker bör betraktas som ett grundläggande verktyg för att skapa nya arbetstillfällen och en möjlighet att minska fattigdomen bland kvinnor.
49. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att i samarbete med regionala och lokala myndigheter bidra till att höja livskvaliteten för kvinnor på landsbygden för att minska risken för fattigdom genom att erbjuda dem utbildningsprogram av god kvalitet i syfte att stärka kvinnor på landsbygden, liksom goda anställningsvillkor och anständiga löner för denna grupp. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att i landsbygdsområden upprätta en väl fungerande kommunal, offentlig och social infrastruktur för att förbättra de allmänna levnadsvillkoren på landsbygden.
50. Europaparlamentet anser att många aspekter av fattigdom, i synnerhet fattigdom bland kvinnor, fortfarande inte är erkända, t.ex. att kvinnor utesluts från kulturella och sociala sammanhang, och uppmanar därför medlemsstaterna att ge det stöd som behövs för att se till så att alla kvinnor har rätt till kultur, idrott och fritid, särskilt kvinnor som lever i fattigdom, har en funktionsnedsättning eller är migranter. Parlamentet anser att de befintliga indikatorerna för allvarig materiell fattigdom exkluderar tillgång till kultur och socialt deltagande, och att de därför leder till en otillräcklig förståelse av fattigdom. Parlamentet uppmanar till att andra indikatorer ska utvecklas för att bedöma utestängningen när det gäller socialt, kulturellt och politiskt deltagande, och i synnerhet hur det påverkar fattigdomens onda cirkel samt dess generationsövergripande följder.
51. Europaparlamentet uppmanar till genomförandet av studier som bidrar med ny statistik på området och till att med utgångspunkt i denna upprätta en utvidgad, heltäckande och tillförlitlig databas.
52. Europaparlamentet noterar att funktionshindrade kvinnor ofta diskrimineras inom familjen och utbildningsväsendet, att de har begränsade möjligheter att hitta arbete och i regel har ett socialförsäkringsskydd som inte är tillräckligt för att förhindra dem från att hamna i fattigdom. Parlamentet understryker i detta avseende att medlemsstaterna och de regionala och lokala myndigheterna bör bevilja funktionshindrade kvinnor den särskilda vård de behöver för att kunna utöva sina rättigheter, samt föreslå åtgärder för att främja att dessa personer integreras på arbetsmarknaden genom kompletterande stödåtgärder, i synnerhet vad gäller utbildning och yrkesutbildning.

53. Europaparlamentet efterlyser en ambitiösare politik för att hantera energifattigdom, som i oproportionerlig grad drabbar ensamstående kvinnor, ensamstående föräldrar och hushåll där kvinnor har ansvaret. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen och medlemsstaterna att fastställa en definition av energifattigdom som beaktar företeelsens könsrelaterade aspekter, och att ta med denna definition i den framtida omarbetningen av direktivet om byggnaders energiprestanda. Parlamentet framhåller den viktiga roll som spelas av lokala energiinitiativ såsom kooperativ när det gäller att ge egenmakt åt sårbara energikonsumenter, i synnerhet kvinnor som utsätts för fattigdom och socialt utanförskap samt marginalisering. Parlamentet betonar att klimatförändringarna har stor inverkan på kvinnors fattigdom eftersom kvinnor i högre grad är beroende av naturresurser och har färre resurser som skyddar dem från klimatförändringarnas negativa effekter, såsom hälsoeffekter, torka, naturkatastrofer eller folkförflyttningar som en följd av miljöförändringar. Parlamentet beklagar djupt att ett könsperspektiv inte systematiskt har införts i EU:s klimatpolitik, och uppmanar unionsinstitutionerna att integrera könsperspektivet i all EU:s klimatpolitik och klimatlagstiftning.
54. Europaparlamentet upprepar sin uppmaning till kommissionen att arbeta för att införa en europeisk barngaranti som säkerställer att varje europeiskt barn som riskerar att hamna i fattigdom har tillgång till kostnadsfri hälso- och sjukvård, kostnadsfri utbildning, kostnadsfri barnomsorg, anständiga bostadsförhållanden och näringsriktig mat. Parlamentet betonar att en sådan politisk åtgärd måste ta upp kvinnors och flickors situation, i synnerhet i utsatta och marginaliserade befolkningsgrupper. Parlamentet noterar att ungdomsgarantin måste omfatta ett könsperspektiv.
55. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att samla in könsuppdelad statistik och att införa nya individuella indikatorer avseende kvinnor och fattigdom, som ett verktyg för att övervaka effekten av en bredare social, ekonomisk och sysselsättningsmässig politik på kvinnor och fattigdom i syfte att utveckla ett utbyte av god praxis när det gäller lagstiftnings- och budgetinstrument ägnade åt bekämpning av fattigdom, med inriktning på de grupper som löper särskild risk att hamna i fattigdom, däribland migrantkvinnor, kvinnor från etniska minoriteter, ensamstående kvinnor, äldre kvinnor, kvinnor med funktionsnedsättning och kvinnliga anhörigvårdare, och detta oavsett sexuell läggning eller könsidentitet.
56. Europaparlamentet uppmanar till tillämpning av kommissionens rekommendationer och till samarbete med kommissionen.
57. Europaparlamentet framhåller den roll som sociala företag kan spela när det gäller att ge egenmakt åt och inkludera kvinnor som utsätts för fattigdom och socialt utanförskap samt diskriminering på flera grunder.
58. Europaparlamentet betonar betydelsen av att man i samband med EU:s politik, program och åtgärder för samarbete och utvecklingsbistånd beaktar jämställdhetsperspektivet i syfte att uppnå kvinnors egenmakt och oberoende genom utbildning och yrkesutbildning och i syfte att bekämpa könsdiskriminering och alla former av våld mot kvinnor, inbegripet människohandel och könsstympning av kvinnor.
59. Europaparlamentet ber kommissionen och medlemsstaterna att inrätta processer för involvering av berörda parter där man uppmanar och underlättar för personer som

riskerar fattigdom och socialt utanförskap, särskilt kvinnor och flickor, att delta direkt i beslutsfattandet om social inkludering på alla nivåer.

60. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att genomföra jämställdhetsbudgetering som ett verktyg för att se till att budgetbeslut tas med hänsyn till jämställdhetsaspekten och differentierade effekter.
61. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att i kampen mot fattigdom samarbeta med icke-statliga organisationer, som framgångsrikt är verksamma i områden som är drabbade av extrem fattigdom och har värdefullt kunnande i fråga om lokala förhållanden, och uppmanar medlemsstaterna att främja ett fungerande samarbete på lokal nivå.
62. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att involvera arbetsmarknadsparterna (fackföreningar och arbetsgivare) och det civila samhället, inbegripet jämställdhetsorgan, i jämställdhetsarbetet i syfte att främja likabehandling. Parlamentet framhåller att dialogen mellan arbetsmarknadsparterna måste inbegripa övervakning och främjande av jämställdhetsåtgärder på arbetsplatsen, bland annat flexibla arbetsförhållanden, för att göra det lättare att förena arbete och privatliv. Parlamentet betonar betydelsen av kollektivavtal för att bekämpa diskriminering och främja jämställdhet på arbetsplatsen liksom andra instrument såsom uppförandekoder, forskning eller utbyte av erfarenheter och god praxis på jämställdhetsområdet.
63. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.

MOTIVERING

Europaparlamentet uppmärksammar sedan flera år i allt högre grad problematiken med kvinnors fattigdom och sociala utestängning. I många resolutioner uppmanas till en bekämpning av orsakerna till och konsekvenserna av de många aspekter som denna otrygghet medför. Trots alla ansträngningar är vi ändå tvungna att konstatera att endast små framsteg har gjorts fram till 2015.

Den ekonomiska kris som EU stegvis tar sig ur har orsakat en avsevärd ökning i statistiken över det antal människor, män och kvinnor, som hotas av fattigdom och social utestängning.

Enligt senaste tillgängliga statistik över fördelningen av inkomstfattigdomen och löneskillnaderna i EU ansågs 16,6 % av befolkningen i EU-28 vara hotad av fattigdom efter sociala transfereringar. Risken uppgick till 17,2 % för kvinnor jämfört med 16,1 % för män. Dessa siffror döljer förvisso stora skillnader mellan medlemsstaterna.

Trots detta är kvinnorna i genomsnitt fortfarande alltid mer drabbade än männen, särskilt om de är ensamstående mödrar, pensionärer, invandrare eller funktionshindrade. De är fortfarande överrepresenterade i osäkra anställningar, avbrott i yrkeslivet, ”kvinnovänliga” yrken (hälso- och sjukvård, hushållsarbete etc.) och deltidsarbete, mer på grund av att de måste ta hand om sina anhöriga än genom ett medvetet val.

Lönegapet jämfört med deras manliga kolleger och den därtill kopplade pensionsklyftan, som är resultatet av en karriär som fragmenterats för att försöka kombinera privatliv och arbete på ett harmoniskt sätt, utgör ett tungt ok för kvinnor i ekonomiska svårigheter och en daglig otrygghet när det gäller deras ekonomiska oberoende.

I betänkandet belyses de skillnader som fortfarande finns och som drabbar kvinnor. I betänkandet framhålls de ansträngningar som EU och medlemsstaterna måste göra för att ge alla, utan könsskillnad, samma chanser och samma möjligheter inom alla områden från sysselsättning, social trygghet, löner, utbildning, barnomsorg till kultur. De medel anges, i synnerhet de finansiella medel, som EU och medlemsstaterna redan förfogar över för att bryta trenden av en utarmning av hälften av befolkningen.

Kampen mot fattigdom bland kvinnor är en fråga om social rättvisa. De offentliga utgifter som medlemsstaterna har beviljat för att minska denna orättvisa, antingen direkta eller indirekta, får inte anses som ett slöseri eller en enkel kostnad, utan som en klok investering som syftar till att bryta fattigdomens onda cirkel.

Genom dessa utgifter kan arbetskraften befrias från de begränsningar som familjeplikter innebär och den inhemska efterfrågan, som EU:s ekonomi behöver för att återhämta sig, stödjas.

Genom att bekämpa fattigdomen bland kvinnor kan man åtminstone delvis få en kanal för att lösa problemet med barnfattigdom på lång sikt, och således den globala fattigdomen.

21.3.2016

YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR SYSSELSÄTTNING OCH SOCIALA FRÅGOR(*)

till utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män

över ett könsperspektiv på fattigdom
(2015/2228(INI))

Föredragande av yttrande: Lynn Boylan

(*) Förfarande med associerat utskott □ artikel 54 i arbetsordningen

FÖRSLAG

Utskottet för sysselsättning och sociala frågor uppmanar utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

- A. Jämställdhet på arbetsmarknaden, som uppnås genom att öka det sociala och ekonomiska välbefinnandet, gynnar inte bara kvinnor utan ekonomin och samhället som helhet. Målet att uppnå jämställdhet mellan kvinnor och män går tillbaka till Romfördraget 1957.
- B. Sysselsättningsgraden är generellt sett lägre bland kvinnor än män. Under 2014 uppgick männens sysselsättningsgrad till 70,1 procent i EU-28, jämfört med kvinnornas 59,6 procent¹. Enligt kommissionen tjänade kvinnor 2015 fortfarande i genomsnitt 16 % mindre per timme än män för samma arbete. Löneskillnaderna mellan könen leder ofta till att kvinnor får lägre pensioner än män och ökar risken för att kvinnor ska hamna i fattigdom efter pensioneringen. I genomsnitt är kvinnors pensioner 39 % lägre än mäns i EU. Särskilt IKT-sektorn kännetecknas av både vertikal och horisontell segregation, som är ännu högre i denna sektor än i många andra, med en majoritet (54 %) av kvinnor i lågbetalda och lågkvalificerade tjänster och en tydlig klyfta mellan kvinnornas utbildningskvalifikationer och deras ställning.

¹ http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Employment_statistics&oldid=190559

- C. Det könsspecifika sysselsättningsgapet, inkomstskillnaderna och det därtill knutna pensionsklyftan, kvinnors överrepresentation i osäkra anställningar¹ och ofrivilligt deltidsarbete samt avbrott i kvinnors karriärer för att ta hand om barn eller andra familjemedlemmar bidrar till att kvinnor drabbas eller hotas av fattigdom i särskilt hög grad. Familjer med en ensamstående förälder, särskilt ensamstående mödrar, löper större risk för fattigdom eller social utestängning (49,8 % jämfört med 25,2 % av genomsnittliga hushåll med underhållsberättigade barn, även om det enligt EU-Silc finns stora skillnader mellan olika länder)². Föräldrarnas fattigdom leder till fattigdom hos barnen, vilket påverkar dem starkt senare i livet. Att öka kvinnors deltagande på arbetsmarknaden kan bidra till att komma till rätta med deras ökade risk att drabbas av fattigdom och social utestängning.
- D. Att uppmuntra fler kvinnor att ta sig in på och stanna kvar på arbetsmarknaden kan också hjälpa till att motverka effekterna av en minskande befolkning i arbetsför ålder, vilket förutspås i de flesta EU-medlemsstater, genom att öka arbetskraftutbudet. Det skulle därigenom bidra till att minska påfrestningarna på de offentliga finanserna och systemen för socialt skydd, ta tillvara kvinnors färdigheter och kompetens på ett bättre sätt och skapa tillväxtpotential och konkurrenskraft.
1. Europaparlamentet anser att män måste uppmuntras och stimuleras till att främja jämställdhet inom alla områden och på alla nivåer på arbetsmarknaden.
 2. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att vidta åtgärder för att bekämpa alla former av flerfaldig könsdiskriminering, säkerställa tillämpning av principen om icke-diskriminering och jämställdhet på arbetsmarknaden och för tillträde till arbetsmarknaden, och särskilt att anta åtgärder för socialt skydd för att se till att kvinnors löner och välfärdsförmåner, även pensioner, är lika höga som de för män med samma eller liknande erfarenhet och som utför samma arbete eller likvärdigt arbete.
 3. Europaparlamentet uppmanar till att fullt ut genomföra direktiv 2006/54/EG om genomförandet av principen om lika möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet, samt att det ses över och ett obligatoriskt krav på företag att utarbeta åtgärder eller planer för jämställdhet införs, inklusive insatser för mindre segregering, utveckling av lönesystem och åtgärder för att stödja kvinnors yrkesliv.
 4. Europaparlamentet konstaterar att en oproportionerlig andel kvinnor med funktionsnedsättning och kvinnliga anhörigvårdare är i riskzonen för fattigdom.
 5. Europaparlamentet understryker att inte bara regelrätt diskriminering utan också de framhårdande stereotypa framställningarna av maskulinitet och femininitet inom olika sektorer och yrken på arbetsmarknaden, som ligger till grund för och förstärker ojämlika maktförhållanden och -strukturer mellan män och kvinnor, är ett bestående problem som måste tas itu med.

¹ McKay, Sonia; Jefferys, Steve; Paraksevopoulou, Anna; Keles, Janoj. April 2012. *Study on precarious work and social rights 2012*. Genomförd för Europeiska kommissionen.

Europaparlamentets resolution av den 19 oktober 2010 om kvinnor med otrygga anställningsförhållanden (EUT C 70E , 8.3.2012, s. 1)

² Rädda Barnen, *Child poverty and social exclusion in Europe*, Bryssel, 2014, s. 14.

6. Europaparlamentet understryker att diskriminering på arbetsmarknaden är en av de främsta orsakerna till bristande jämställdhet i samhället i stort och att lika möjligheter i arbetslivet och kvinnors ekonomiska oberoende är av avgörande betydelse för jämställdheten på andra områden. Parlamentet uppmanar därför kommissionen och medlemsstaterna att lägga fram kraftfulla åtgärder mot könsdiskriminering på arbetsmarknaden, med inriktning på flera olika aspekter, till exempel rekrytering, lön, sociala förmåner och pensioner. Parlamentet framhåller dessutom vikten av att i samband med arbetet mot diskriminering ta hänsyn till den diskriminering på flera olika grunder och områden som drabbar kvinnor med funktionsnedsättning, invandrarkvinnor och kvinnor från etiska minoriteter, romska kvinnor, äldre kvinnor, ensamstående mödrar och HBTIQ-personer.
7. Europaparlamentet anser att undanröjandet av löneskillnaderna mellan könen kräver kvinnors ökade deltagande på arbetsmarknaden, ökad insyn i lönesystem (inbegripet uppgifter uppdelade per sektor) och genomförande av kommissionens rekommendationer om löneinsyn, könsneutrala yrkesklassificeringar och utvärderingssystem, omvändande av bevisbördan när det gäller att bemöta könsdiskriminering på arbetsplatsen, respekterande av principen om lika möjligheter för kvinnor och män, verkställande av relevant EU-lagstiftning, samt ett slut på könsbaserad differentiering av arbetskraften och ett starkt fokus på åtgärder som främjar möjligheten att förena yrkesliv och privatliv.
8. Europaparlamentet påpekar att det könsmissiga lönegapet och skillnaderna mellan könen inom karriärutvecklingen kvarstår för kvinnor som arbetar inom IKT-sektorn. Parlamentet understryker att principen om lika lön för lika arbete på samma arbetsplats för att säkerställa skäliga och rättvisa löner utmanas trots att den utgör en av de grundläggande pelarna för social rättvisa på arbetsmarknaden, och att den därför bör skyddas framför allt annat. Parlamentet upprepar att ojämlikheter inte bör tillåtas få fäste i den digitala ekonomin vad gäller lika lön och karriärutveckling, och understryker att kvinnors ökade deltagande på arbetsmarknaden och tillhörande investeringar i strategier för social inkludering kommer att bidra till att minska könslönegapet. Parlamentet framhåller också betydelsen av kollektivförhandlingar inom den digitala marknadsekonomin för att skydda kvaliteten och tryggheten i fråga om anställningar i den digitala tidsåldern.
9. Europaparlamentet anser att pensionsgapet, som ligger på 39 %¹ och som är en avgörande faktor för kvinnors risk för fattigdom inom EU, måste hanteras genom en bred uppsättning heltäckande instrument. Parlamentet noterar att kvinnor kämpar för att bygga upp tillräckliga avgifter i både de privata och statliga pensionssystemen till följd av lönegapet, osäkra och lågavlönade arbeten, tillhandahållandet av oavlönad omsorg och eftersom de utestängs från arbetsmarknaden under långa perioder av sina liv. Parlamentet betonar vikten av att bekämpa indirekt diskriminering inom pensionssystemen, inte bara i tjänstepensionssystemen, utan även i de allmänna pensionssystemen. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att införa ”omsorgspoäng” för både kvinnor och män som likvärdiga perioder för att bygga upp pensionsrättigheter, i syfte att se till att de som gör ett avbrott i anställningen för att tillhandahålla informell,

¹ Europaparlamentets resolution av den 9 september 2015 om rapporten om genomförandet, resultaten och en samlad bedömning av Europaåret 2012 för aktivt åldrande och solidaritet mellan generationerna (Antagna texter, 8_TA(2015)0309).

obetald omsorg för en anhörig eller familjemedlem inte missgynnas på grund av detta och att den tid som ägnats åt omsorg ska kunna tillgodoräknas i pensionen och avspeglade bidrag som dessa omsorgsgivare fortsätter att ge till samhället. Parlamentet noterar i sammanhanget att större delen av omsorgen för närvarande i EU tillhandahålls av dessa informella, obetalda omsorgsgivare, men att de allt oftare befinner sig under press på grund av demografiska förändringar och ökad omsorgsbörda, samt att 78 % av omsorgsgivarna är kvinnor.

10. Europaparlamentet noterar att pensionerade kvinnor är den mest utsatta gruppen och ofta lever i eller riskerar fattigdom. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att hantera frågan om att minska pensionsklyftan mellan kvinnor och män som ett ekonomiskt mål. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att reformera pensionssystemen med målet att säkra lämpliga pensioner för alla i syfte att undanröja pensionsklyftan. Parlamentet anser att instrumenten för att ta itu med pensionsklyftan omfattar justering av pensionssystemen för att säkerställa jämställdhet, justering av utbildning, yrkesrådgivning, system för föräldraledighet och andra tjänster till stöd för föräldraskap. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att överväga tillhandahållandet av delade pensionsrättigheter i händelse av skilsmässa och hemskillnad, i linje med subsidiaritetsprincipen. Parlamentet noterar att tjänstepensionssystemen i allt större utsträckning sköts de enligt försäkringsprinciper och att detta kan leda till en mängd skillnader i fråga om socialt skydd¹. Parlamentet betonar att Europeiska unionens domstol har klargjort att tjänstepension ska betraktas som lön och att principen om likabehandling därför ska gälla även i tjänstepensionssystem.
11. Europaparlamentet konstaterar att kvinnor oftare är anställda i osäkra och lågavlönade arbeten och under anställningsformer som skiljer sig från standarden. Parlamentet noterar att en annan aspekt av otrygga anställningar är omfattningen av det ofrivilliga deltidsarbetet, som bidrar till fattigdomsriskerna och har stigit från 16,7 % till 19,6 % av den totala sysselsättningen. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att öka sina insatser mot odeklarerat arbete, osäkra anställningsförhållanden och missbruket av atypiska anställningsformer, däribland nolltidskontrakt som förekommer i vissa medlemsstater. Parlamentet framhåller den stora mängden odeklarerat arbete som utförs av kvinnor, vilket har en negativ inverkan på kvinnors inkomst och socialförsäkringsskydd samt på EU:s BNP. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att överväga att genomföra Internationella arbetsorganisationens (ILO) rekommendationer som avser att minska omfattningen av osäkra anställningar², exempelvis genom att analysera och begränsa de fall där otrygga kontrakt kan utnyttjas och den tid arbetstagare kan anställas på flera på varandra följande kontrakt av denna typ, varefter de måste få valet att anställas enligt fast kontrakt.
12. Europaparlamentet betonar att kvinnorna, trots att de är allt mer välkvalificerade och till och med är mer välutbildade än män, fortfarande är underrepresenterade på arbetsmarknaden. Parlamentet menar därför att det behövs ytterligare åtgärder för en mer omfattande integration av åtgärder för bättre möjligheter att förena mellan arbete och privatliv i beslutsfattandet, vilket inbegriper omsorgsinrättningar, ledighet och

¹ http://ec.europa.eu/justice/gender-equality/files/conference_sept_2011/dgjustice_oldagepensionspublication3march2011_en.pdf

² Internationella arbetsorganisationen, Policies and regulations to combat precarious employment, 2011.

möjligheter till flexibel arbetstid samt skatte- och förmånssystem utan negativa incitament för den andra försörjaren att arbeta eller arbeta mer.

13. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att krossa det så kallade glastaket som hindrar kvinnor från att nå ledande poster och chefsposter. Parlamentet begär därför att direktivet om kvinnor i företagsstyrelser antas snarast som ett viktigt första steg mot en jämn könsfördelning i de offentliga och privata sektorerna, och framhåller kommissionens ansvar att vidta alla sådana åtgärder som kan bidra till att bryta dödläget inom rådet i fråga om EU-lagstiftningen om öppenhet och en jämnare könsfördelning vid rekrytering till beslutsfattande poster.
14. Europaparlamentet framhåller att företagande kan vara ett sätt för kvinnor att bli ekonomiskt oberoende, och uppmanar i detta sammanhang medlemsstaterna att öka tillträdet till och medvetenheten om möjligheterna med så kallade mikrolån, som är ett sätt att skaffa finansiella medel utan oproportionerlig skuldsättning (ocker).
15. Europaparlamentet betonar att möjligheten att förena arbete och familjeliv är avgörande för att uppnå jämställdhet. Parlamentet uppmanar därför kommissionen och medlemsstaterna att utan dröjsmål lägga fram förslag på direktiv om mammaledighet och omsorgsledighet, samt att förstärka lagstiftningen om pappaledighet. Parlamentet understryker att bristen på tillgänglig, högkvalitativ barnomsorg och stödtjänster för barn till överkomliga priser bidrar till skillnaderna i sysselsättning mellan könen, lönegapet och den därtill kopplade pensionsklyftan, samt den oproportionerliga andelen kvinnor som innehar osäkra anställningar och som lever i eller riskerar fattigdom. Parlamentet påpekar att detta särskilt gäller ensamhushåll, varav majoriteten förestås av kvinnor. Parlamentet understryker i detta avseende framför allt vikten av att uppnå Barcelonamålen avseende barnomsorg, och betonar att dessa mål ursprungligen sattes till år 2020 men fortfarande inte har nåtts av de flesta medlemsstaterna. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att öka andelen kvinnor på arbetsmarknaden genom åtgärder som möjliggör bättre balans mellan yrkes- och privatliv, ta särskild hänsyn till svåra familjeförhållanden samt att säkra den nödvändiga och gynnsamma tillgången till barnomsorg och stödtjänster för barn genom att, till exempel, öka utgifterna för tillhandahållandet av barnomsorgstjänster och/eller bidragen till hushållen, stimulera arbetsgivarens bidrag till barnomsorgskostnader samt bättre utnyttja EU-fonder och låta sig inspireras av bästa praxis i varje medlemsstat.
16. Europaparlamentet anser att barns fattigdom är kopplad till kvinnors fattigdom och uppmanar därför medlemsstaterna att genomföra rekommendationen om barns fattigdom och välmående¹ och att använda den indikatorbaserade övervakningsram som finns däri.
17. Europaparlamentet välkomnar sin omröstning för att uppmana kommissionen och medlemsstaterna att införa en barngaranti, så att varje barn i fattigdom kan få tillgång till kostnadsfri hälso- och sjukvård, utbildning och barnomsorg samt anständiga bostadsförhållanden och näringsriktig mat².

¹ Europeiska kommissionens rekommendation ”Bryta det sociala arvet – investera i barnens framtid”, Bryssel, 20.2.2013 C(2013)0778.

² Europaparlamentets resolution av den 24 november 2015 om att minska ojämlikhet, med särskilt fokus på

18. Europaparlamentet anser att åtstrammingspolitiken leder till en återprivatisering av omsorgen, vilket inte bara minskar tillgången till omsorgstjänster utan i väsentlig utsträckning ökar bördan för kvinnor när det gäller att ta hand om barn och äldre och människor med funktionsnedsättning, genom att omsorgsansvaret flyttas från samhället till kvinnorna. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att återinrätta högkvalitativ och tillgänglig offentlig service som omfattar barnomsorg och handikapp- och äldreomsorg.
19. Europaparlamentet noterar att bristen på omsorg av hög kvalitet till överkomliga priser och stödtjänster för personer med funktionsnedsättning, äldre och andra personer i beroendeställning inte bara minskar tillgången till omsorgstjänster utan i väsentlig utsträckning ökar bördan för kvinnor. Parlamentet noterar att nedskärningarna inom offentliga tjänster och social infrastruktur drabbar kvinnor i oproportionerligt hög grad och har en negativ inverkan på kvinnors deltagande på arbetsmarknaden, vilket i sin tur ökar kvinnors risk för fattigdom och social utestängning. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att säkerställa högkvalitativ och tillgänglig offentlig service som omfattar barnomsorg och handikapp- och äldreomsorg, inte minst genom att förbättra attraktionskraften hos hälso- och sjukvårdssektorn och sektorn för social service för både kvinnor och män, i synnerhet bland unga.
20. Europaparlamentet framhåller den stora betydelsen av högkvalitativ offentlig service, särskilt för kvinnor, som är mer beroende av sådan service. Parlamentet understryker vikten av allmän tillgång till högkvalitativ, rimligt prissatt, lämpligt belägen och efterfrågad offentlig service i kampen mot fattigdom.
21. Europaparlamentet betonar att det är nödvändigt att konsekvent bekämpa våld i hemmet, i synnerhet mot kvinnor. Parlamentet noterar att kvinnors ekonomiska oberoende spelar en avgörande roll för deras liv och deras förmåga att undfly situationer där de utsätts för våld i hemmet, och att kvinnor som har utnyttjat sin rätt till betald ledighet löper risk att mista sina jobb och sitt ekonomiska oberoende. Parlamentet noterar att Australien och USA nyligen infört ledighet vid våld i hemmet, vilket har gett många arbetstagare anställningsskydd när de hanterar konsekvenserna av våld i hemmet, till exempel genom att ge de berörda personerna möjlighet att avsätta tid för läkarbesök och domstolsbesök och andra skyldigheter som de ställs inför i sådana situationer. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att undersöka genomförbarheten hos och de möjliga följderna av att införa ett system för betald ledighet för personer som fallit offer för våld i hemmet där avsaknaden av betald ledighet utgör ett hinder för offren att behålla sin anställning samtidigt som deras personliga integritet skyddas, att införa ytterligare åtgärder för att öka medvetenheten om problemet med våld i hemmet och att hjälpa offren för sådant våld, att främja bättre kunskaper om och försvar av deras rättigheter och att skydda deras ekonomiska oberoende.
22. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att se till att strukturfonder, i synnerhet Europeiska socialfonden, men även Europeiska fonden för strategiska investeringar, används för att förbättra utbildningen i syfte att förbättra tillträdet till arbetsmarknaden och bekämpa arbetslöshet, fattigdom och sociala utestängning bland kvinnor. Parlamentet framhåller att den tjugoprocentiga andelen av Europeiska socialfonden som anslagits till åtgärder för social inkludering och projekt

barnfattigdom (Antagna texter, P8_TA(2015)0401).

för social innovation skulle kunna användas mer aktivt för att stödja initiativ, exempelvis småskaliga lokala projekt, som är inriktade på att stärka kvinnor som lever i fattigdom och social utestängning. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna med kraft att genomföra fler informationskampanjer om möjligheterna att delta i EU-finansierade projekt.

23. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att genomföra jämställdhetsbudgetering som ett verktyg för att se till att budgetbeslut tas med hänsyn till jämställdhetsaspekten och differentierade effekter.
24. Europaparlamentet efterfrågar en effektiv utveckling av indikatorer för kvinnors fattigdom och sociala utestängning på grundval av dem som utvecklades 2007¹.
25. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att i kampen mot fattigdom samarbeta med icke-statliga organisationer, som framgångsrikt är verksamma i områden som är drabbade av extrem fattigdom och har värdefullt kunnande i fråga om lokala förhållanden, och uppmanar medlemsstaterna att främja ett fungerande samarbete på lokal nivå.
26. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att involvera arbetsmarknadsparterna (fackföreningar och arbetsgivare) och det civila samhället, inbegripet jämställdhetsorgan, i jämställdhetsarbetet i syfte att främja likabehandling. Parlamentet framhåller att dialogen mellan arbetsmarknadsparterna måste inbegripa övervakning och främjande av jämställdhetsåtgärder på arbetsplatsen, bland annat flexibla arbetsförhållanden, för att göra det lättare att förena arbete och privatliv. Parlamentet betonar betydelsen av kollektivavtal för att bekämpa diskriminering och främja jämställdhet på arbetsplatsen liksom andra instrument såsom uppförandekoder, forskning eller utbyte av erfarenheter och god praxis på jämställdhetsområdet.

¹ Europeiska unionens råd (sysselsättning, socialpolitik, hälso- och sjukvård samt konsumentfrågor), ”Översyn av medlemsstaternas och EU-institutionernas genomförande av handlingsplanen från Peking – indikatorer för kvinnor och fattigdom” – utkast till rådets slutsatser, december 2007, 13947/07 ADD.

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	16.3.2016
Slutomröstning: resultat	+: 44 -: 4 0: 4
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Laura Agea, Guillaume Balas, Tiziana Beghin, Brando Benifei, Vilija Blinkevičiūtė, Enrique Calvet Chambon, David Casa, Ole Christensen, Jane Collins, Martina Dlabajová, Lampros Fountoulis, Elena Gentile, Thomas Händel, Rina Ronja Kari, Jan Keller, Ádám Kósa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Javi López, Morten Løkkegaard, Dominique Martin, Anthea McIntyre, Joëlle Mélin, Elisabeth Morin-Chartier, Emilian Pavel, João Pimenta Lopes, Georgi Pirinski, Marek Plura, Terry Reintke, Sofia Ribeiro, Maria João Rodrigues, Claude Rolin, Anne Sander, Sven Schulze, Siôn Simon, Jutta Steinruck, Romana Tomc, Yana Toom, Ulrike Trebesius, Jana Žitňanská
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Maria Arena, Georges Bach, Heinz K. Becker, Lynn Boylan, Karima Delli, Paloma López Bermejo, António Marinho e Pinto, Edouard Martin, Ivo Vajgl

28.1.2016

YTTRANDE FRÅN UTSKOTTET FÖR KULTUR OCH UTBILDNING

till utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män

över ett könsperspektiv på fattigdom
(2015/2228(INI))

Föredragande av yttrande: Silvia Costa

FÖRSLAG

Utskottet för kultur och utbildning uppmanar utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män att som ansvarigt utskott infoga följande i sitt resolutionsförslag:

- A. I FN:s konvention om barnets rättigheter och 2030-agendan för hållbar utveckling har regeringarna åtagit sig att sörja för att alla pojkar och flickor får fullständig grundläggande skolutbildning. Parlamentet organiserade ett evenemang under rubriken ”att stärka kvinnor och flickor genom utbildning” på internationella kvinnodagen i mars 2015. Både formell och informell utbildning bidrar starkt till att man kan komma tillrätta med marginalisering och diskriminering på flera grunder, genom att skapa dialog, öppenhet och förståelse mellan grupper och genom att stärka egenmakten för marginaliserade befolkningsgrupper.
- B. Ett av målen i Europa 2020-strategin är att minska antalet européer som lever under de nationella fattigdomströsklarna, och lyfta mer än 20 miljoner människor ur fattigdom senast 2020.
- C. Målen i Europa 2020-strategin omfattar också att antalet elever som lämnar skolan i förtid ska minska till under 10 procent.
- D. Ett av målen i Europa 2020-strategin är att 40 procent i åldersgruppen 30–34 ska genomgå universitetsutbildning, jämfört med dagens genomsnitt på 37,9 procent. Genomsnittet för kvinnor ligger högre, med 42,3 procent, medan siffran är 33,6 procent för män.
- E. Antalet deltagare i vuxenundervisning i EU ligger i genomsnitt på 11 procent, medan målet i Europa 2020-strategin ligger på 15 procent. Kvinnor deltar i mindre utsträckning, huvudsakligen på grund av svårigheterna att kombinera sådana aktiviteter med arbets- och familjeliv.
- F. Utbildningsåtgärder i jämställdhetssyfte måste ha som mål att bekämpa feminisering av fattigdomen genom att undanröja könsstereotyper, och den bör leda till att fler kvinnor

och flickor och personer med annan könsidentitet är representerade i ekonomiska, sociala och politiska sammanhang.

- G. Medlemsstaternas åtstramningspolitik och reformering av de nationella arbetsmarknaderna har lett till ökad fattigdom, högre arbetslöshet, fler osäkra anställningar och fler lågkvalitetsarbeten. Kvinnorna har drabbats hårdast av denna politik och dessa reformer.
- H. Fattigdom är en av de faktorer som har störst inverkan på lika tillgång till utbildning, med tanke på de direkta och indirekta kostnader som är involverade.
- I. Den ekonomiska krisen har särskilt påverkat kvinnor och ökat risken för dem att hamna i fattigdom.
- J. Mobbning har mycket stor inverkan på skolresultaten. De psykologiska effekterna och inverkan på resultaten skiljer sig åt mellan pojkar och flickor.
- K. Yrkesutbildning och fortbildning underlättar tillträdet till arbetsmarknaden.
1. Europaparlamentet understryker att lika tillgång till rimligt prissatt barnomsorg är av avgörande betydelse för att kvinnor ska kunna kombinera arbets- och familjeliv och inte tvingas arbeta deltid eller halvtid eller sluta arbeta helt och hållet. Kostnadsfri högkvalitativ utbildning är av central betydelse för att man ska kunna garantera lika möjligheter för pojkar och flickor och bryta fattigdomscirkeln, särskilt för kvinnor.
 2. Europaparlamentet konstaterar att utbildning och kultur är viktiga verktyg i arbetet för att ifrågasätta och förändra attityder och stereotyper och för att hjälpa kvinnor och flickor att uppnå jämställdhet.
 3. Europaparlamentet betonar att könsdiskriminering är en faktor av ännu större relevans, genom att flickor missgynnas inte bara vad gäller tillgång till utbildning utan även vad gäller det ultimata målet för all utbildning, nämligen att uppmuntra till utveckling av deras personlighet, förmågor och självkänsla samt deras intellektuella och fysiska fallenheter, genom att öka deras potential.
 4. Europaparlamentet pekar på det brådskande behovet att lösa problemet med att karriärmöjligheterna för kvinnor i EU inte motsvarar deras utmärkta studieresultat, vilket är en förlust för hela samhället.
 5. Europaparlamentet betonar vikten av stöd och investeringar på området för alternativa former av utbildningsverksamhet, utöver det som erbjuds genom formell utbildning, särskilt för flickor, för att ge dem möjlighet att skaffa sig s.k. mjuka färdigheter och sektorsövergripande kompetenser i syfte att bidra till utvecklingen av ett verkligt europeiskt medborgarskap. Parlamentet betonar också att informell utbildning är ett viktigt sätt för lågutbildade personer som riskerar att hamna i fattigdom att komma in i utbildnings- och arbetssammanhang.
 6. Europaparlamentet betonar att yrkesutbildning, fortbildning och andra former av utbildning och vägledning måste inriktas även på vuxna, särskilt kvinnor, för att underlätta

deras integrering eller återintegrering på arbetsmarknaden och därigenom minska fattigdomsriskerna.

7. Europaparlamentet påpekar att jämställdhet på utbildningsområdet innebär att flickor och pojkar, kvinnor och män, ges samma möjligheter och behandlas lika vad gäller tillgång till, genomförande av och resultat från högkvalitativ utbildning, och att positiva åtgärder vidtas för att undanröja strukturell, kulturell och sektorsövergripande könsdiskriminering så att kvinnors och flickors egenmakt ökas genom utbildning. Parlamentet påpekar att 60 procent av dem som tar universitetsexamen i EU är kvinnor, men att arbetslösheten ändå är högre bland kvinnor än bland män. Därför behövs hållbara åtgärder som leder till att jämställdhet blir ett centralt inslag i yrkesvägledningsstrategier och strategier för att värna jobben och stimulera tillväxten.
8. Europaparlamentet betonar att lärare måste göras medvetna om könsrollernas och könsstereotypernas betydelse och hur viktigt det är att motverka detta. Parlamentet betonar behovet av att undersöka i vilken utsträckning man arbetar med att ifrågasätta könsstereotyper i skolan.
9. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att undanröja hinder för tillträde till formell och informell utbildning och till livslångt lärande genom att öka medvetenheten, förbättra vägledningen, tillhandahålla ekonomiskt och annat stöd – till exempel barn- och äldreomsorg, för att göra det möjligt för kvinnor och män att delta i livslångt lärande –, anta ett generationsöverskridande förhållningssätt och stärka EU-institutionernas roll.
10. Europaparlamentet påminner om att ett könsperspektiv behövs på alla nivåer i utbildningssystemet, och man måste motarbeta de stereotypa uppfattningarna om teknikämnen, eftersom de innebär att flickors yrkesval begränsas. Det är viktigt att kvinnor deltar i beslutsfattandet på utbildningsinstitutioner, som skolor och universitet.
11. Europaparlamentet betonar att kvinnor och flickor har rätt att själva välja utbildningsinriktning, yrkesliv och karriär.
12. Europaparlamentet uttrycker oro över att kvinnor som får barn diskrimineras på arbetsplatsen på grund av att de är mammor och inte på grund av att deras arbetsprestation är underlägsen kollegornas. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att aktivt främja en positiv bild av mammor på arbetsplatsen och att motverka tendensen att mammor missgynnas, något som påvisats i flera undersökningar.
13. Europaparlamentet efterlyser finansieringsmekanismer som stimulerar till jämlik representation på områden där det för närvarande råder obalans mellan könen. Det behövs könsuppdelad statistik för att bättre klargöra situationen för flickor, pojkar, män och kvinnor och för att på så sätt kunna reagera mer effektivt på situationer där obalans råder. Parlamentet uppmanar kommissionen att ta fram köns- och åldersuppdelad statistik om deltagande i europeiska program för rörlighet i utbildningen, t.ex. Erasmus+, Kreativa Europa och Ett Europa för medborgarna.
14. Europaparlamentet poängterar att risken för fattigdom och socialt utanförskap bland barn i alla medlemsstater är starkt kopplad till föräldrarnas och vårdnadshavarnas, särskilt mödrarnas, utbildningsnivå samt till föräldrarnas situation på arbetsmarknaden, deras

sociala förhållanden och de tjänster till stöd för familjer som erbjuds på statlig nivå. Parlamentet påpekar att bristande utbildning är en stor riskfaktor för barnfattigdom och socialt utanförskap. Parlamentet konstaterar att ett antal familjerelaterade faktorer, t.ex. instabilitet och otrygga livsstilar inom familjen, ensamt föräldraskap, dåliga levnadsförhållanden, fysiska och mentala hälsoproblem samt våld i hemmet, dessutom kan öka sannolikheten för att ungdomar hoppar av sin utbildning i förtid.

15. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att investera i formell och informell utbildning och i livslångt lärande för att bekämpa fattigdomen och öka antalet kvinnor på traditionellt mansdominerade områden, t.ex. bland naturvetare, tekniker, ingenjörer, matematiker och egenföretagare, bland annat med hjälp av positiva kvinnliga förebilder och mentorsnätverk mellan kollegor, så att man kan undanröja könsstereotyper och förutfattade meningar.
16. Europaparlamentet påpekar att fattigdom medvetet eller omedvetet kan påverka pojkars och flickors val av utbildning genom att pengar blir en faktor. Parlamentet betonar därför hur viktigt det är att familjer får hjälp av utbildningsrådgivare så att pojkar och flickor kan utnyttja hela sin potential genom att de får hjälp att välja rätt utbildning.
17. Europaparlamentet lyfter fram betydelsen av idrott som ett karaktärsdanande verktyg och ett medel för att förmedla värderingar som kan undanröja förutfattade meningar och stereotyper som hindrar kvinnor och män från att utvecklas i enlighet med sina egna förväntningar och sin egen kapacitet.
18. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att lägga större vikt vid bra idrottsundervisning för båda könen och föreslår att de ska utforma strategier för att uppnå detta.
19. Europaparlamentet pekar på vikten av utbildning genom idrott och på idrottens potentiella värde som ett sätt för socialt utsatta ungdomar att få ordning på sina liv igen. Medlemsstaterna och idrottsorganisationerna uppmanas att främja rent spel i tävlingssammanhang.
20. Europaparlamentet påminner i synnerhet om rätten för migrerande barn och flyktingbarn, såväl pojkar som flickor, att ha tillgång till utbildning, en prioritering i europeiska samhällen. Parlamentet betonar därför att man, mot bakgrund av att flyktingkrisen inte visar några tecken på att avta, omgående bör vidta utbildningsåtgärder för migranter både på EU-nivå och nationellt. Parlamentet betonar att utbildning är nyckeln till integration och anställbarhet och att ytterligare kulturell segregering och fördjupade sociala klyftor kan bli resultatet om de nationella utbildningssystemen inte klarar att leva upp till denna utmaning. Parlamentet påpekar att tillgång till utbildning, i såväl flyktingläger som mottagande kommuner, som uppfyller kvalitetskraven och kompletteras med språkligt och psykologiskt stöd, inte får undergrävas av byråkratiska och administrativa problem som har att göra med erkännande av flyktingstatus.
21. Europaparlamentet påminner om att migrerande kvinnor och barn är de mest sårbara grupperna. De löper stor risk för ekonomisk och social utestängning genom minskad tillgång till primärvård och anständigt boende.

22. Europaparlamentet betonar vikten av att män och pojkar aktivt involveras i frågor om jämställdhet och att formell och informell utbildning samt program för livslångt lärande om jämställdhet också måste inkludera pojkar och män, så att man kan åtgärda den sociala utestängning och diskriminering som förvärrar fattigdomen bland kvinnor.
23. Europaparlamentet betonar att alla utbildningsstrategier som rör kopplingen mellan jämställdhet och fattigdom uttryckligen måste ha särskilt fokus på kvinnor och grupper som diskrimineras på flera olika grunder.
24. Europaparlamentet konstaterar att pojkar nästan dubbelt så ofta som flickor lämnar skolan med låga eller inga kvalifikationer, men att socioekonomisk bakgrund och ställning förefaller ha större inverkan på hur väl man lyckas i utbildningen än enbart könstillhörighet. Därför måste man fokusera på sociala och ekonomiska utmaningar när man skapar möjligheter till högkvalitativ utbildning för alla, och parlamentet efterlyser lämpligt utbildningsstöd så att denna obalans kan rättas till.
25. Europaparlamentet betonar vikten av livslångt lärande för att ge nya chanser till vuxna som tvingats lämna skolan i förtid eller vars ursprungliga utbildningsval inte gjort det möjligt för dem att förverkliga sin potential eller sina ambitioner.
26. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att garantera tillgång till yrkesutbildningsprogram för ungdomar och vuxna och att främja dessa program. Parlamentet erinrar om den viktiga roll som Europeiska socialfonden spelar för att hjälpa människor in i arbetslivet genom att finansiera utbildningsåtgärder och uppmanar medlemsstaterna och lokala myndigheter att uppmuntra till utnyttjande av fonden.
27. Europaparlamentet lyfter fram det bidrag som kommer från frivilligorganisationer och tjänstesektorn på det här området och uppmanar medlemsstaterna att stödja deras insatser. Parlamentet påminner om att det till stor del är kvinnor som arbetar med frivillig undervisning och andra aktiviteter och som bär upp och förbättrar utbildningsmöjligheterna för till exempel flyktingar och fattiga barn.
28. Europaparlamentet påpekar att den ekonomiska krisen 2008 fungerade som en bromskloss för kvinnors framsteg på, och tillträde till, arbetsmarknaden, där de förlorar mark till män med samma kvalifikationer. Parlamentet uppmanar kommissionen att vidta åtgärder för att garantera karriärmässig jämlikhet och på så sätt hindra att kvinnors karriär utvecklas långsammare och att de drabbas av fattigdom. I syfte att öka antalet kvinnor på arbetsmarknadens alla områden och garantera lika möjligheter, efterlyser parlamentet särskilda stödåtgärder för att kvinnor ska kunna kombinera arbete och utbildning och samtidigt dela familjeansvaret med partnern.
29. Europaparlamentet vidhåller att flickors deltagande i skolaktiviteter är en förutsättning för att kunna hindra att de lämnar skolan i förtid, eftersom flickors självförtroende stärks om de ges möjlighet att aktivt förändra sitt eget och andras liv till det bättre. Att involvera flickor kan också vara ett medel för att ändra den allmänna uppfattningen om vad flickor klarar av och se till att de betraktas som fullvärdiga medborgare och aktiva samhällsmedlemmar när det gäller att värna individuella rättigheter.

RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	25.1.2016
Slutomröstning: resultat	+: 24 -: 4 0: 0
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Isabella Adinolfi, Andrea Bocskor, Louise Bours, Nikolaos Chountis, Silvia Costa, Mircea Diaconu, Damian Drăghici, Jill Evans, María Teresa Giménez Barbat, Giorgos Grammatikakis, Petra Kammerevert, Rikke Karlsson, Andrew Lewer, Svetoslav Hristov Malinov, Curzio Maltese, Stefano Maullu, Luigi Morgano, Michaela Šojdrová, Yana Toom, Helga Trüpel, Sabine Verheyen, Julie Ward, Bogdan Brunon Wenta, Bogdan Andrzej Zdrojewski, Milan Zver
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Eider Gardiazabal Rubial, Dietmar Köster, Zdzisław Krasnodębski, Ernest Maragall, Algirdas Saudargas
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 200.2)	Gabriel Mato, Jaromír Štětina

**RESULTAT AV SLUTOMRÖSTNINGEN
I DET ANSVARIGA UTSKOTTET**

Antagande	19.4.2016
Slutomröstning: resultat	+: 25 -: 2 0: 4
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Maria Arena, Catherine Bearder, Beatriz Becerra Basterrechea, Malin Björk, Vilija Blinkevičiūtė, Anna Maria Corazza Bildt, Viorica Dăncilă, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Elisabeth Köstinger, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Angelika Mlinar, Maria Noichl, Marijana Petir, Pina Picierno, João Pimenta Lopes, Terry Reintke, Jordi Sebastià, Michaela Šojdrová, Ernest Urtasun, Jadwiga Wiśniewska, Anna Záborská, Jana Žitňanská
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Rosa Estaràs Ferragut, Kostadinka Kuneva, Constance Le Grip, Evelyn Regner, Marc Tarabella
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 200.2)	Julia Reid, Marco Zanni

**SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP
I DET ANSVARIGA UTSKOTTET**

25	+
ALDE	Catherine Bearder, Beatriz Becerra Basterrechea, Angelika Mlinar
EFDD	Marco Zanni
GUE/NGL	Malin Björk, Kostadinka Kuneva, João Pimenta Lopes
PPE	Anna Maria Corazza Bildt, Rosa Estaràs Ferragut, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Elisabeth Köstinger, Constance Le Grip
S&D	Maria Arena, Vilija Blinkevičiūtė, Viorica Dăncilă, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Maria Noichl, Pina Picierno, Evelyn Regner, Marc Tarabella
VERTS/ALE	Terry Reintke, Jordi Sebastià, Ernest Urtasun

2	-
EFDD	Julia Reid
PPE	Michaela Šojdrová

4	0
ECR	Jadwiga Wiśniewska, Jana Žitňanská
PPE	Marijana Petir, Anna Záborská

Teckenförklaring:

- + : Ja-röster
- : Nej-röster
- 0 : Nedlagda röster